

КИРИЛО КУЦЮК-КОЧИНСЬКИЙ

РОЗКВІТ В БУРЕВІЯХ

ВИДАВНИЦТВО ЛІТЕРА

***Світлій пам'яті мого батька, незабутньої
матері-страдальниці та донечки Лесі.***

«Розквіт в буревіях» — п'ята збірка поезій Кирила Куцюка-Кочинського.

Читачі полюбили творчість цього поета за послідовне стремління до чистих і ясних образів, за романтичну жадобу незвичного і за уміння знаходити його у найбільш буденних і скромних рисах народного побуту, особливо сільського життя.

У віршах нової книги К. Куцюк-Кочинський роздумує про любов до життя і про мистецтво, пише про природу, про людську доброту і мрію. Поет народився 1910 р. на Волині, закінчив політехнічний інститут і більшу частину свого життя працював зодчим. Тому цілком природним є бажання поета звертатись одночасно і до українського, і до румунського читача в намаганні служити наближенню цих двох культур.

КИРИЛО КУЦЮК-КОЧИНСЬКИЙ

РОЗКВІТ В БУРЕВІЯХ

лірика

Євгену Крамару
з бажанням щасливого
Нового 1984 року
Кирило
Куцюк

Бухарест
1. I 1984

Бухарест — 1983

*...Вітер тихий з України
Понесе з росюю
Мої думи аж до тебе...*

Т. ШЕВЧЕНКО, «Кавказ»

У БУРЕВІЯХ

Марчелові Г.

Розцвів у леготі весни нарцис.
Срібляста радість блиснула в долині,
Злетіла мрія в небо наше винне, —
Від них ставав пахучим рідний ліс.

Заграли і трембіти з берестини.
Однак у гуркоті чужих коліс
Травою чорною вінок поріс, —
Забулася відрадна дивовина.

Мала билинка — лірника надія —
Тремтіла крилами, неначе птах.
І пелюстки упали в буревіях.

І тінь тяжка покрила цвіт чудовий.
Схилились старовинні хорогови,
Залишивши лиш тугу у серцях.

АТЛАНТИ

І сумно нам блукати по траві, —
Мовчазне серце жалем обкипає,
Вже плачуть сурми, звуки скрипкові
Дзвенять у вухах, втомлених до краю.

То давній біль трагічної любові
Збудивсь тепер від голосінь вини,
І страх замовк, оглушений собою, —
Сховались за лаштунки мовчуни.

Усе розписано : кому страждати, —
Заложникам спішити до мети,
А вічний щем незбагненої втрати
Шепоче : час зі сцени вже зійти.

Ти чуєш, сину, ці слова живучі ?
Плюндрує мозок сумнів, — татарва,
І спогади шикуються болючі,
А під ногами грузне все моква.

Завжди тополі стережуть тверезі,
Метал блискучий пнеться догори,
І бережуть стрілчасті їхні жезли
Наш світ старий травневої пори.

ПРАХ НА ОЛТАРІ

Життя — призначене натхненим духом,
А воля нам дана на довгий шлях,
Базарний мир із гомоном і рухом
Поволі обертає вічний прах.

Тривожна ніч по світу передзвонить,
Не дасть цей біль й на хвильку відпочить,
А бронзу вічності вже тіль полонить, —
В уяві — контури сумних століть.

В бурхливих жилах не стихає втома,
Заграви іскра на щоці горить.
Летять бузьки і не бояться грому,
Небесна крутизна й сама не спить.

Я впав на сірий камінь. Чути стогін,
Сичить ненависть злобно у душі,
Мою полонить мимоволі совість, —
Промчали дикі коні по соші.

До мене милий голос промовляє
У темноті : «Ти будеш жить, устань !»
Кругом страхаючі мари гуляють, —
Забилось джерело серед вагань...

ОДЧАЙДУШНІСТЬ

Ліс шумний ворушить буревій бездольний,
В парасолі липи світить бахрома,
Блимає щоночі солончак юдольний,
Наче на могилі кам'яна чалма.

Нищиться взаємно віття верболозів,
Виповівши світу немічний свій гнів.
Підданий ти бурі, лютості загрози,
Молишся мигтінню первісних огнів.

Як віддати чуйне сплетіння отруйне,
Ніжну тінь охлялих, ледь помітних струн,
Вже снують зірниці, думи мріють буйно,
В непокірній тузі все несе бурун.

Віджени від себе цю душевну студінь,
Розпали у серці п'янкість висоти,
Поки в скаргах чорних спокою здобудеш,
З вірою зумієш камінь піднести.

МІСТО СОНЦЯ

Шукачі скарбів

У Римі ми були чужі, як світ,
Під сонцем виростили у неволі,
Від мрій, що блідли з тихим бігом літ,
Котився дим, та не міняв він долі.

Медійський день, що торохтів, як млин,
Нам гірко злотоносив, — все біліло,
І відібравши щедрості калим.
Буяв повсюди голод, нило тіло.

Чомусь не знав ніхто, куди іти,
Потріскав шлях, десь били у клепало,
Світились сумно небо і хрести,
І хвилі білі берегом плескало.

Ми думали, що світ нам відповість...
Пройшли віки, віки оті даремні,
Надійний не проклавсь між ними міст, —
Ото ж чекали добру вість недремно.

Ось камінь на горбі й самі горби
Лежать покриті мохом, колючками.
Минувшина не виведе з журби, —
Зоря високо світить над літами.

КРОКИ ІСТОРІЇ

Пішла гроза. Краплини вдарили лілею
І порохом обвіялись у цій ясі.
Кривавий шлях стеливсь квітучій Галілеї —
Ізнести, утлій і кривій, погрози всі.

Затьмарив неминучий гнів міфічні роди,
Серед могил погасли сяючі вогні,
Думки мої забито у важкі колоди
І спалена любов вмурована в стіні.

Похмурий день, і навкруги весна холодна,
І чую: вже сонливо птиці десь кричать,
А під ключем закута кров та благородна,
Не їй в віках сльозу народну лікувать!

Не можу я нести тягар життя привільно —
Печать хреста урізалась мені в плече,
І вже з безмежністю зійтись не можу щільно, —
Жага від губки оцтової ще пече.

Одначе сонця квіт у небесах біліє,
І на шляху руїн ще спориш проросте.
Проломом мур знесеш, о чудотворна мріє,
Прозріють діти, розворушать сонний степ!

МОТОРОШНИЙ РАНОК

Покірно присягши на гасла неясні,
Заплутавсь на стежці безпросвітних днів,
І кров'ю палало ще серце незгасле,
Хоч втратив я спадок безжурних дідів.

Скидала темрява коротку жалобу,
А промінь світанку майнув навздогін,
Здригнулись, неначе сновиди, подоби
Бурхливих останніх всетворчих хвилин.

В безсмерті блукали ті очі туманні, —
І хвилям назустріч, і сонним полям,
І дим піднімався у небо поранне,
Як стерень згорілих терпкий фіміам.

А чад повівав і десь тонув у вітті,
Вітри ж бо спиняли мій шлях до мети,
В рябому паланні наметів самотніх,
Поражені, впали в погубу світи.

В СЛІПІЙ ШАХТІ

Сідай. Не мружачись, скажи неправду.
Без стукоту снується тут закон,
Непевного ти кроку бійся завжди
Й не думай, що тут ширість — атракціон.

Потім вставай. В холодних мурах стужно,
А час не жде, і світить пустота,
А на душі і важко, і сутужно,
В очах жовтіє. Ось твоя мета.

Снуюся я тихцем, щоб вість почути,
Жага пече під пломенем надій,
І намагаюся усе забути,
Щоб душу не бентежив чародій.

Прокинувшись з пустельного гіпнозу,
Напружений, із келиха я п'ю
І чую гул кривавий і погрози,
І бачу тільки шахту цю сліпу.

Набрякла ніч, кінчається вже пам'ять,
Кругом дзвенить чужа ця брязкотня,
Від туги чорної затерпло рам'я, —
Згубилась тінь вмираючого дня.

Вогнем пашить у грудях непосильно,
Розп'ятий, я горю, на тілі — кров.
І марю медом сонця неухильно, —
Пливе на хвилях отчий мій покров.

Настояним полином напувають
І затуляють плахтою вікно,
Я чую: чисті душі розпинають,
Вбивають чорні цвяхи у стегно.

Крокуючи у круговерть циклону,
В холодний простір сміло я іду,
Рятуючись срамотного полону,
На мученицький шлях сліпих веду.

Там квітне степ, від нього зогріваюсь,
Зітхаю сам і чую плач дітей,
Там жито чорне, ним я упиваюсь,
Немов колись лукавий Одіссей...

А як покажеться фата моргана
У непочатій глибині криниць,
Створю Месію з темного туману
І перед ним впаду і сам я ниць.

СКАРБИ ЖИТТЯ

В кімнаті бродить нишком тінь суха,
Бетону стертий подив ще мигтить червово,
Незвичне ряботіння твого фартуха
Сховало материні очі вечорові.

Співці кульгаві все снуються в сірих снах,
Уста безсмертні відживляють ніч солону,
Нестерпно колять цвяхи, чую дивний страх,
В повітрі — наче урагани стогнуть.

Хижацьке мито чорної ріки — віки,
До серця не притулиш ти слова невинні,
Покотяться роки, немов тяжкі грудки,
Поблякне неба латана свитина.

В глибокому яру сховала скарб життя
Ця непотрібна і гірка моя покута,
Мандрує слава по печерах каяття,
Цвяховані буяння прикриває Луда.

ПОКЛИКАННЯ

Дружині

Поволі суне світла колісниця,
Яка мені замріяному сниться, —
Чаклунських мрій моїх чудовий сплав.

І котить у сліпій нужді гарба,
А камінь гострий все колеса ломить,
І падають з обочин буреломи, —
Навколо кличе височінь ряба.

Твоє покликання — твоя судьба,
Зарослий шлях, мета ще невідома,
Гризота душу лагідну судомить,
Йї навколо мерехтить ночей журба.

А, може, в тернах тих твоє безсмертя,
Яке ти зцілювала так уперто
Там, де плодів ніхто не добачав.

МАНДРІВЕЦЬ ЖИТТЯ

Братові Петрові

Ранок. Усмішка покірна, мов полова
В полі. Я ось спам'ятавсь над морем сивим,
Жевріє над берегом забуте слово,
Інеєм розлігся по пустелі килим.
Світить пагорбок коштовністю каміння,
Тінь рожева загубила здавна крила, —
А без тіні молоде життя незмінне. —
Вітер-мандрівець здуває сніги безсялі.
Холода нестримну душу вже не лишать,
Не томися. Тиснуть все мене тумани,
І вітри моргають. Зігривайте тишу,
Заспіваймо, хлопці, пісню про Лимани.

ЕЛЕГІЯ

Коли земля втонула у темряву німу,
Полинула кохана човном на чужину.

Замаяли вітрила. Їх вітер розвівав,
Неначе голуб крила у леті розкривав.

У розпачі за нею у море я пірнув,
Та в темряві суцільній побачив лиш стіну.

Пливли у далеч хвилі, я їх не пізнавав,
Чи то вітрила білі, чи білопінний вал.

Пошкандибав насилу тоді в свинцевий час
І тричі впав в тенета забутих всім прикрас.

А вершники губились безмовно, наче дим,
Ширяв вогонь, ширяв, а я шукав свій дім.

Зосталась лиш розмова, однак тебе нема,
Пустіє у тумані покинутий лиман.

Вже пуп'янки посохлі діждалися насіння, —
В душі моїй ще й нині — болючі потрясіння.

Твою шукаю душу в ранковій білій млі,
У пам'яті-молінні шукаю давній біль.

Уривки літ минулих — білі рукави,
Прилинь, моя кохана, на човні із трави.

ПОТРІСКАНА ЧАША

Затьмаривсь місяць на дорогах літа,
Упали роси з неба мілини.
Грайлива простота нічного світла
Снується в далину, та без мети.

Стою я втомлений в моїй хатині,
Чигає давнє лихо за плечем,
І в розпачі благаю свого сина,
Щоб гострим не вимахував мечем.

Проплив вже час, і сила вже підтята,
Хоч літо спить, по нивах стелить шовк,
Та чаша переповнена й проклята, —
Давно промчався переможний полк.

Я чую голос спаленого дзвона, —
Звучить безсило жалібний рефрен,
Тремчу від болю, котиться корона, —
Моя самотність впала із стремен.

Піду до неї вбогий і похилий
Шляхами тих розритих пустирів,
І дим, і смерть сумні уже, безсилі, —
У білих хмарах я любов уздрів...

НЕПОБОРНА НАДІЯ

Не замовкнуть в герці
    камінь і кресало.
Безжальна спека
    тиснеться в мій дім,
Вона численні тіні
    зав'язала
    й пустила в комин
    чужинецький дим.
А на шляхах шукають діадему, —
В забутому краю вінці горять,
Сумне чоло схиляє демон —
Не знає, чи сміятись чи ридать.
Стоїть блідий,
    а серце п'є трагічність,
У тихім сумерку чорніють трави,
Наткнувшись на непоборну вічність,
    він дивиться уперто у заграви.
А там блискучий степ
    палає воском,
Вода розлилася у широчінь,
Чигає з-поза вирвів поголошка,
    глуха із давнини
    до всіх молінь.

СВІТОВИД

Осінній простір цвів, як море,
в степу його невинних літ,
та шпилем гострим, неуморним
із хвиль піднявся неоліт.

Покірно він прийняв жорстокість
як знявся із глибин той крик.
Казав глухий : розкаже повість,
як він до болю тихо звик.

Вітрами позмивало попіл,
а човен пнувся у порив.
Невже десь може бути спокій,
коли він маревом поплив ?

То серце пристрасті збирало,
кидалося щораз в порок,
й доба минула зберігала
принижень лік, як шум річок.

Тікала з сумом в ніч, у далеч,
розбита, неповторна мла,
і злякана тривожна галич
листву із шляху замела.

ФЕНІКС

Крутить снігом,
пестить степом, не засни,
В очі віє тужна хвиля з чужини.
Білий саван плаче з жалю в віттарі,
Котить спів сумний, убогий до зорі.

Він родився в пільмі, в жалісних полях,
Де навколо курить спопелілий шлях.
Щоб зустріти вість таємну із-за хмар,
Слова сущого, його цілющий чар.

Все ж не став я на коліна в темну ніч,
Знаю, вирине з пустелі гордий клич.
Не зів'януть квіти жовті на землі,
Блисне сонце, встануть вранці ковалі.

Одспівають пісню жалю у містах,
З попелу підніме крила сивий птах,
Що манить похмурі села до доріг, —
Час поверне сина та на свій поріг.

НЕЗГАСНА КУПИНА

Занурене ти у красі. Спасибі, літо ;
Покраєне і четвертоване життя.
Я взявсь слова розтерзані ізнемощити,
Як в перводень собі предвиджене дитя.

Стою обвіяний надією-туманом
І духом бурним цілюсь у далеку ціль,
Віки пронеслися минулі ураганом,
Чи, може, я схибнув дорогу серед піль ?

Кому потрібна райдуга моя барвиста,
Пронизлива, болюча дальня новина,
І шлях нескінчений в майбутність променисту,
Коли щодня тут обривається струна ?

Обпалюють вогні обличчя без упину,
Мої вихрасті коні мчать кудись без сну,
Горить нестримно цвіт вишень у білу днину,
А вітер розвіва незгасну купину.

Поміж вазонів білих квітів на полицю
Кружальчики сріблясті горами кладу,
Хоч шкіриться в кутку самотність, блискавиці
Розквітнуть барвами в уявному саду.

ПРИСПАНІ АРФИ

В долині медовій кружляли, мов рій,
Стемнілі надії обтяжливих мрій...
Чому же над ланом не міг я ширять
І волю смагляву назавше плекать?
Дорогу у вись я шукав, як орел,
Дорогу до чистих прозорих джерел,
Не знав, що самотність колюча, як штик,
Що щастя немає на стежках гірських.
Всі приспані арфи торкнув я у снах,
А дні на поталу віддали мій жах.
Розбурхав я горе відвічне, тяжке,
І клекіт орлиний, що світом бреде.
В польоті до зір не знав я границь,
Махаючи крильми у сяйві зірниць,
Тікала від мене ізлякана лань,
Об скелі ламався мій щит сподівань.
В далекій оселі, де мури цілі,
Збудився, нарешті, на рідній землі.
У тиші почув я голос батьків,
Що силу давав і до звершення вів.
Останній нащадок, безсилий дітлах
В заметах застряг, у глибоких снігах.
Зів'яв без плодів білястий мій рай,
Чому ж я сумний, і де же мій край?

ПОЧОРНІЛА КНИГА

Дарма Марію, мучену сумлінням,
Пригноблюєш в ночах її горінь.
Колише вітер заново веління,
Земну свідомість будить із терпінь.

Плоди садів торкнувши у розгоні,
Вишневі віти гне він до стола,
І дихають вогнем чарівні коні,
Неначе в небі зоряна мітла.

Старі служителі й жреці науки
Приносять в хату істини дрібні,
На хвилях снів, мов море у розгулах,
Встають у пам'яті забуті дні.

І чую я степу дзвінкоголосся,
Що повиває немовля у сні,
Задумою впивається колосся
Й метелики біліють на снопі.

Легкі, уже розвіяні тумани
До себе притягає ще рілля,
І падає в степу серпанком манна,
І в сні несеться в вічність немовля.

ЗАПОВІДЬ

До мене отруйне торкалося зілля,
Борсалось серце в затемнених снах,
І силою раптом, немов божевілля,
Зірвала із місця мене чужина.

Від блискавки раптом з'явилась дорога,
Під ноги стелився загублений лист,
І дзвони дзвонили, немов осторога,
Подоби надії у серці злились...

У тінях пекучих громадилась сила,
Мене не страхала ніяка гроза,
Я рвався на волю невпинно, на крилах,
Не знав, що то значить дивитись назад.

Каміння повстало, де сірі лотоки, —
Все ж маю надію до цілі дійти,
Зарослий, у терні, мій степе широкий,
Як тяжко скарбницю крізь бурю нести!

ПИЛИП СПІВАЄ НА КРИЗІ

*Світлій пам'яті мого
дядька — оперного співака.*

Цей острів лисніє. Не чути вістей полудневих,
Лиш голос твій котиться бурно дивом явленим,
Стрясає повітря луною. Вертається знову огненно, —
Це тричі щодня вибухаєш ти співом блаженним.
Склепіння тих храмів мистецтва — укриті куліси
Здригалися би безумовно від партій віртуозних,
Які тут так зблисли сліпуче, сріблясто, як бісер.
Не плач! Не ридай же, Пилипе, на вічнім морозі,
Журливість твоя не нагріє берег холодний,
Неволя твоя не зворушить цю кригу іскристу,
І сонце не зв'яже ці води байдужі в колоди.
Твій спів благовісний розтопиться у хвилі краплистій,
Хоч плач цей, ридання зворушили б камінь бездушний
У землях ласкавих, де ріс ти, щасливий, на волі,
Де голос мужнів і засяяв твій хист відчайдушний.
Не плач. Не ридай безнадійно, невольнику долі,
Заглухла навіки маруда, що в мурах прадавніх
Плете павутиння на пісню могутню, привільну...
Не марнуй же даремно ти сольний свій спів

вогнестрільний,

Не плач! Не ридай же, Пилипе, на білім морозі,
Співаючи арії ніжні і грізні в тривозі...

— Ой чому, ой чому та маска у шубі куничній
Не чує ці скарги? Не чує розпуку цю кличну?

А люди навколо — безвольна отара,

Накрила їх серце покірності хмара!

Ой ти, доле, моя доле,

Ти гнівливая моя...

Не вір, не боюсь я грізної зброї сторожі,
Горить каяття десь на дні, червоніє, мов рожа,
І голос, який із грудей виринає всесильно,
Огорне, мов військо, поріг моряка непомильно.

Тоді капітан мій похилиться, наче билина,
Фрегат проклене, що приплив у нещасну годину.

Ой ти, доле, моя доле,

Ненависнице моя.

Я вірю у диво, явлене на білім морозі,
Я вірю у голос правдивий, у голос сумління,
Жало, що карає, тримає у муках, в тривозі, —
Тобі капітан змайстрував вже притулок спасіння,
І голос бринітиме в театрі знов золотисто, —
Судилось йому полонити серця безкорисно.
А я розриваюсь від туги на вічнім морозі
І мучу все душу зболілу в постійній тривозі.
І буду ще плакати, і буду ридати щоднини,
Не минеться марно ця кара моя без провини...

РОЗСТРІЛЕНЕ КАМІННЯ

*Скільки птиць летіло над полями
Не верталися до мене уві сні.*

М. Йогансен, «Ось іду по рейці»

Хитались ківері серед туману,
Світилися вічним струменем життя.
Неначе чудодійні талісмани,
Тулила жінка зоряне дитя.
Покрила мла берези білокорі
Із димарів іспалених століть,
Луну пісень звитяги й непокори
Я чую серед ночі мимохить.
На дні лежать правічні темні крила,
А гіркота в прозорості душі.
У темнім гуркоті минуле квилить,
І в снах моїх ще б'ються гармаші...
В очах моїх блищать прадавні весни,
Копита дикі щезли без слідів,
Наш вік розхристаний колись воскресне,
І квіт розжариться серед степів.
Десь дикі гуси пролетять у небі,
Їх пісня вже тривожить далину,
Бо кожне пнеться, бореться для себе, —
Життя щодня — неначе в первину.

ТАЄМНА НАДІЯ

Вітай красу. Марою дні щезають,
Не стримать вітру, — знову він струна.
Грімкоче угорі, шматує хмари, —
Від жалю під грудьми чомусь щемить:

Несеться тяжко час в чужих стременах,
Недолі чорну тугу сіє всім.
Вкривають тіні нас на полі битви,
Дивні знамена нам блищать кругом.

Я не сходив з путі у сум зневіри
(усе відбилося інакше скрізь).
А правду будемо ми пильно мірять
І ждуть, щоб в вікнах танув білий сніг.

Розійдемося, як місяць на раменах
Нас вільно понесе поміж хщів,
Не будь ворожим, не затьмарюй зорі, —
І за мисливців піднеси фужер.

Стежки ось. Це вони сплелись так тісно
(чудовий сон, що ніжитья в очах).
Шикуються у ряд нові будови,
Снується у просторі магістраль.

ОБТЯЖЕНА СКЕЛЯ

Над тихим Дунаєм, де мріють тумани,
Що ранком прядуть заворожені сні,
Вже виповз на камінь мій вуж із кургану,
Страшний і огидний мій гість з глибини.

Нечутно повзе, мов втомився, посивів,
В безвихіднім колі заплутавсь навік,
І марить про скарби правічних поривів,
Що світять і досі з-під трізних повік.

Там шепчуть зелено похилені трави,
Тополі самотні сумують від зір,
Всі тайни проносяться тілом вертлявим, —
Оцей обережний віщун — проводир.

В тяжкому повітрі вже й думи повисли,
Від спалаху-смерчу я поклику жду,
Щоб бархатне сонце для нас ще заблисло, —
В постійних тривогах для тебе живу.

ПІД ШАТРОМ СВАРОГА

*Тихий шепіт зник над стернями,
а Сварог ворушить віями,
мов лісами в білім інію*

Т. Осмачка — «На Ігоревім полі».

О земле, земле ти моя вогниста,
Удвох з конем нагору ми брели,
Чіплявся плугом я за груддя млосо, —
А руки ще чорніші від смоли.
Тяглись з конем ми й падали щохвилі,
На губах кров цвіла, немов кораль,
Напружена родити, через силу
Суша земля вкривала перевал.
Схиливсь Сварог замислений над ралом,
І заблищав леміш у борозні,
Зворушив смерть, і кров його застигла, —
Горіло літне небо у вогні.
Розтерзаний, живу я неохоче,
Та куриться до серця ще мій плуг
І серце крає й сурмами клекоче, —
Тремтять мої чепіги від напруг.
А час все скочує вози у балку,
І срібло сліз гойдається у снах.
Однак росте пашня побіля валки, —
Лежать світанки білі у степах.

ОСІННІЙ ЛИСТ

Торкаю слова ніжний слід, —
Тумани стеляться за мною,
У студінь звужується лід,
Серпанок місячний — дугою.

Прив'ялий лист кудись несе
Байдужа просторінь вітряна,
Покіль тут камінь проросте
И увічнить спопелілу шану.

Я чую шум, і листя спів
Летить осінньою порою,
Кружляє сухо вище слів,
Регоче темною юрбою.

І жовтий лист журбу повість,
Зібрану попелом епохи,
А камінь вкриє смертну вість,
Згадавши нам про все потрохи.

З ЖАЛЮ НАРОДИЛОСЯ КОБЗАРСТВО

Почув я ці слова в одне гаряче літо, —
Сидів я на колінах в діда-мудреця,
Бентежив душу внука дивний спадок світу, —
Залізом опекла бувальщина оця.

В сусідньому селі жив предок наш лагідний
В добу, коли ще гнала татарва в ясир,
Молився, плакав і співав у ніч погідну
В хатинці край села, а близько був пустир.

Десь півні закричали вже разів чотири,
Почувши тупотіння дальне, ще слабе,
Він вибіг у тривозі, зляканий без міри,
І стада небреженієм картав себе.

Вже предвіщали хмари бурю зловорожу, —
Він притуляв уважно вухо до ріллі,
Веліло серце діяти негайно. Боже,
Нашестя біснувате мчало по землі.

Предчую поношеніє, розбив він браму,
До стін дзвіниці в стогоні тяжкім припав,
Вхопивсь за чорні шнури дзвонів у нестямі
І, от труда ізнемогаша, паству звав.

Село дрімало, не чекавши супостата,
І чувся дикий крик шаленої орди.
І хлопці бачили у сні залізні ґрати,
Неслися звуки дзвонів — вісників журби.

Наїзники збиралися уже на учту,
Суша земля від тупоту коней гула,
Білявим димом небо блиснуло сліпуче
І громом роздалася враз тяжка хула.

То зграї кровопивців-круків налетіли,
Потоками стікала безневинна кров,
Впивалися у білі тіла гострі стріли —
Непрошеним гостям попавсь рясний улов.

Замовкло все. Поллялась чиста кров в криниці,
Ізмучений народ схилився до землі.
Загнавши бідний люд у темнії пивниці,
Сирицю різали пощерблені шаблі.

А вранці ворог встановив усім мірило,
Кому і скільки треба швидко викуп дати,
За душу вимагали хутра, мед в барилах,
Однак не пощадив попа-гяура тать.

Ганчіркою сухою рот йому заткали,
Почалися побої і піднявся крик,
Схилився на цямриння змучений, іспалий,
В душі однак тримався гордо степовик.

Обрізали волосся, роздягли з свитини,
Қидали ним об землю, поки не зомлів,
І святотат, узявши воду із святині,
Розлив її на тіло, повне синяків.

Сирцею потім зв'язали туго руки,
На очі натягнули, бідному, каптур,
Забрали личаки та ще тугий очкур,
Щоб не посмів вночі він горло затиснути.

І кинули слабого на півничні нари,
Ідку ропу давали як пиття,
А ніч гула, тривожно жевріли стожари,
І миготіла каганцем зоря життя.

Та спати не давали, в темноті будили,
Тяжким калаталом тривожили роки,
А потім роздягали і без стыду били,
Аж різали повітря дикі канчуки.

Немов собаці, крихту хліба підкидали,
Та він упав навколішки, в журбі моливсь,
І в тій молитві вчув він голос витривалий :
Мужайся, сину ! Май надію і кріпись.

Відчув : найгірше ще не сталося доселе,
Чекала ще загибель крайня від шулік,
Які ограбували мирну їх оселю,
Поклони бив, щоб зменшити цим злидням лік.

І вгору подивився він, між чорні грати,
Нагайкою там били вершники людей,
І показали сховані в дзвіниці шати,
Жону і всіх одинадцятро дітей.

Без слів ставало зрозуміло у той ранок :
Іще хижацький гнів ніяк не вгамувавсь,
По вихиленню тут кумису повний збанок,
Рахунок зла ізнову люто починавсь.

Це він недавно піднімав вночі тривогу,
Це він їх наміри так хитро розкусив,
А селам, що навколо, дав спромогу
Розбити греблі. — водний рятівний розлив.

Жорстокі ратники ізнов його схопили,
Зв'язали, щоб не вислизнув із їхніх рук,
І на очах народу мучили і били,
Помноживши число його нестерпних мук.

А люд гримів, почувся плач дітей, ридання,
І падали всі ниць. Пощади не було.
Підніс він руки, і в останнім цім казанні
Простив усім. У хмарі грозівій гуло.

А предка, змученого, кинули на лаву,
Встромили вістрям в очі гострий ятаган,
Зомлів від болю, світ померк уже без слави,
А син кричав : «Вас покарає ваш Коран !»

І кинули його, і честь його в болото.
От жий, страждай і свічки свої гаси,
Мовчи на світі цім, бо очі виколото, —
Сиди під тином й милості од них проси.

З відчаю добродійка побігла до криниці,
Щоб кинутись у воду й скоротити жах,
Та стримали сердечні, добрі молодиці :
«Згадай же, паніматко, сиріт-бідолах.»

Коли покинув він Татаринці страждальні,
Ще й підпалив дзвіницю дикий бусурман,
Сумний народ сам правив обряд погребельний,
І мертвих розпрощав безсилий дідуган.

Настали свята, нікому служить в святині,
Зібрався люд юрбою із сусідніх сіл
І припадав к землі на березі Горині,
Щоб мученик з'явився й вилили свій біль.

Сліпого вивели, на камінь посадили,
Поклялися вогонь на олтарі блюсти,
Та предок наш не мав до благовістя сили,
Лишилась лиш жадоба кари та ще мсти.

Просив сліпець, і сам же наладнав бандуру,
І вдарив він, — могутній голос залунав,
Здавалось, в чорних хмарах рокотала буря,
Бурунив і кипів розжарений цей сплав.

Роздався, мов з пустині, голос громовитий :
«За що пречисті шати кров'ю оплямив,
І вийняв ясні очі, поголив ланіти,
Спалив священну церкву, ядом покропив ?

Ой, татарине, ти жорстокий, хижий пташе,
Либонь же ти на розум небагатий, враже,
Ще нас, степовиків, у руки ти не взяв,
І нашу богатырську силу не поняв.

Дай же, Боже, щоб ми пили та гуляли,
Щоб мислі мудрі і хороші вперед мали,
Усі од мене кращу долю зазнавали
І під ногами ворога свого топтали».

Так слізною голосив, і від людей прощався,
Найменшого з синів узяв в поводитирі,
Пішов у степ, з бандурою у світ подався,
Співав, будив, загинув десь у пустирі.
Амінь.

КОЛОНА БЕЗМЕЖНОСТІ

Темніє даль цвяхованих століть,
Сурмлять у горах вартові з розгоном,
Чатує хмурний день зеленим гроном
І час нестримно до мети спішить.

Печать журби придавлює щомить,
І сум вривається у лоно,
Зітхають сірі мрії, дише сонно
В буянні ночі вже останній цвіт.

Тернистий шлях омиемо сльозою —
Подяка за запалену свічу, —
І храм життя покропимо водою.

Під гімн вітрів шумлять слова закону,
В очах блищить безмежності колона
І кличе нас на радісну мольбу.

ПЕРСИФАЛ

За мотивами кельтських легенд

І. ПОКЛИКАННЯ

Я виріс в самоті зелених борів,
Шуміло над колискою гілля,
Та в жилах буйна кельтська кров стріля,
Як в літню пору переспілі зорі.

Здригнулась від копит кругом земля,
Коли промчали, наче метеори,
У панцери одягнуті сеньори
Із почету Артура короля.

Я проти материнського моління
Пустився у дорогу навмання,
І красувалась сонячна броня,

Нестримно вабив подвигів тайник, —
Закон же рицарський завів в тупик, —
Забув я людство для його ж служіння.

II. БЛУКАННЯ

Труснула тонка шабля стариною.
Жартуючи із вітром весняним,
Незграбно тарабанив тамбурин,
Коли в турніри я пішов стрілою.

Витав безмовно привидом блідим
Гінкий мій дух, готуючись до бою, —
Живиця зберігала під корою
Таїну зрілості моїх годин.

Сидів у замку я, мов вовкулака, —
Із списа капала весь час лиш кров —
Король-рибалка безнастанно плакав.

Блищав в його теремах посуд дивний —
Грааля давній кубок богорівний,
І подиву свого я не зборов.

III. ВИХІД ІЗ ЗИМИ

Вже котить вал по мерзлому камінні
І дмуть вітри з обвалених печер,
На шпилях десь натхненниця химер,
Налякана, блукає в онімінні.

Страхають все тумани білопінні
І шум сосни на мить немов завмер,
Зосталось взяти ще один бар'єр, —
І душу тішить лиш оце веління.

І я уже прямую до гори,
Проторюю грудьми шлях без меча, —
На вежі мають горді прапори...

Видніють ген у далині крижалі,
Слова, що висічені у кришталі, —
До них я не згубив іще ключа.

ХАРОН НА ТЕМНИХ ВОДАХ

Шукав він довго заповітні броди,
Та заблудивсь в полудень надворі,
Тому худий, смаглявий гріховода
Зустрівся Аліг'ері в пустирі.

Столітній дзвін лунав ще на горі,
Затиснув серце присмерку до сходу ;
Чекаючи нового свідка роду, —
Навалювались тіні всіх сторіч.

Зачерпнув час душі жагу стороту,
Сховало полум'я міцні ворота
Й з глибин землі роздавсь нестерпний звук.

А привид, що прибув росою ранків,
Піднявся понад темні мури замків,
І впало зло на темно-сірий брук.

БАЙКА

*Життя — немов здобич.
Марін Преда.*

Поїдем в Карпати,
де плаї зелені,
Світанки мережать
похилого клена,
Тут запал столітній
ще не охолов,
Щоранку мисливці
ідуть на улов.
Поклала тут мати
дитину в колиску,
Купала ще сина
в зеленім любистку,
Щоб міг він лічити
слова золоті,
Не втратити щастя
і крила в житті.

ЗОРЯ У ВІНКУ

*Въстала обида въ силахъ
Дажъбожа внука,
Вступила дъвою на землю
Трояню.
Із «Слова о полку Ігоревім».*

Тривожить кров мою прадавня повість,
Що бродить сотні літ стежками гаю,
Натхненно світить в небесах багровість,
Священну землю Трояню проймає.

Зоря в вінку блищить мені тернисто,
Посох старечий зазиває снами,
Відсвічують мої степи намистом
І чути стрекіт цвіркунів ночами.

Тремтить у ярості видінь багаття,
Над антським стойбищем горять стожари,
А вої взялись жатви стогувати, —
Бушують в хмарах виноградні чари.

Карна і Жля блукають, мов сновиди,
І вої падають, неначе злаки.
Схилились горді хорогви Давида,
Й розквітли шоломи отруйним маком.

ЙОН КРЯНГЕ

*Адже ти просто одухотворена,
з очима, грудка глини нашого краю...
«Спогади з дитинства».*

Пішов в дорогу радістю неситий
І часто, замість зерна, брав вівсюг,
Із босого дитинства в ясний луг
Пливло живе це срібло, сонцем бите.

Бо він дотепний змалку був, тямущий, —
В його душі кружляв гончарний круг,
Що з глини ліпить дивний пруг
І творить духу скарби невмирущі.

Ані пізніше не любив зітхання,
І не манили стежки старожилі,
Ні тінь святих, ні пишні небеса.

Його уява з волею здружилась, —
Блукав митець, забувши про кохання,
Скотилась місяця до ніг роса.

ПЕРЕХРЕСТЯ

*Біжить возок кривавенький ;
У тім возку козак лежить,
Пострілений, порубаний.*

Із фольклорних записів М. В. Гоголя

В дорогу тернисту пішов вагарем,
Як зорі потухли в замерзлій долині,
І клич твій звучав, немов плач журавлиний,
А в серці Україна горіла кущем.

Розжарився мрамур північним вогнем,
Зігрітий червоним сіянням калини,
А хвилі Дніпра қолисали низини,
Як тройка вогниста пройшла з ліхтарем.

Безжалісним був твій же суд самоти,
Щоб випити воду джерельну, студену.
Вже звали нестримно у далеч стремена,
Сіяючий Захід манив до мети.

Та гір не збороло залізо підків,
Не зміг перехрестя покрити стопами,
Ти, велетню, будеш бродити степами,
І світло не згасне у тіні віків.

ПЕРЕКЛАДИ

АЛЕКСАНДРУ МАЧЕДОНСКИ

(1854—1920)

(Румунія)

ЛИПНЕВА НІЧ

В мені загорілось чарівне бажання, —
Молодість химерна і літа пливуть,
Розкоші я прагну, мрію про кохання,
Тінь у сні глибокім хочу я зловить.

Спрага до червінців душу полонила,
Та я топчу злидні в безпросвітній млі, —
Пестощі відкине фея сиротлива, —
Де нема достатку, жасно у зимі.

Сльози гіркуваті ллються на перину,
Марно жду любові в куплених ночах,
В маренні облуднім в небеса я лину —
Лиш зірки безсилі миготять в очах.

Щоб не бачить марищ, шатами видіння,
О, крилата думко, вкрий моє лице,
З неба жовтий місяць пробива склепіння,
Сил нема дивитись на страшне кільце.

— А колись Леман у золоті купався,
Страх не наводила маска воскова,
З місяця на хвилю срібний погляд слався,
І текли, як пісня, любощів слова.

Ночі пролітали в радощах любові,
Пучку колисали голубих надій,
І холодний усміх нас не супроводив,
Бо творив палаци місяць світлих мрій.

Щось в цю ніч на серці так мені тужливо,
Крізь вікно лякає місячна смуга ;
Поезіє мила, ти завжди правдива,
Відданий до смерті я тобі слуга.

Ти князеві неба мов, щоб він віднині
Упивався духом квітів неземних,
І шукав щасливі вогняні стежини, —
Не манив бездомних світом маячним.

ВНОЧІ

У ніч чарівну красувалась природа,
І порох у небі опалом кружляв,
Та хвиль тих бурхливих упертість ворожа
В душі сатаніла при світлі заграв.

Червінці стопились у синім провалі,
Сапфіровий блиск еліптично хитавсь,
І дальних планет миготіли коралі,
І марно спокою весь світ добивавсь.

Та хвиль тих бурхливих упертість ворожа
В душі сатаніла при світлі заграв,
У ніч чарівну красувалась природа,
І порох у небі опалом кружляв.

ХУГО ФОН ХОФМАННСТАЛЬ

(1874—1929)

(Австрія)

БАЛАДА ЗОВНІШНЬОГО ЖИТТЯ

Ростуть десь діти, в них глибокі очі,
Живуть, вмирають, про ніщо не знають, —
І навкруг стеляться шляхи урочі.
І овочі зелені досягають,
І падають вночі, як птиці мертві,
І в швидкім часі поспіль зогнивають.
Наносить тихий вечір свіжі жертви, —
Багато слів промовлено устами,
І в ніжній втомі тіла розпростерті.
І пробиваються стежки полями,
Ставки замулюються й трухлявіють,
Оселі виникають з деревами...
Нащо у різних барвах скрізь нам мріють
Посаджені, збудовані в безмір'ї?
Нащо сміються, плачуть і блідіють?
Нащо нам все це, іскор легковір'я,
Дорослі ж ми, самотні і залежні,
Блукаємо без цілі під сузір'ям.
Навіщо знати світ оцей безмежним?
Все ж стрепенешся, вимовивши «вечір», —
Бо жалем дише слово це бентежне,
Мов мед солодке, — опустивши глечик.

СВІТОВА ТАЄМНИЦЯ

Криниця глибоченна ця
Була німа колись до дна,
А тайну знали віддавна.

І бовтне, мов заклиначі,
Пезбагнуті уже слова,
Колишучись тут, мурава.

Криниця глибоченна зна :
Задивлений у неї чоловік
Збагнув, та сам забув навік.

В нестямі пісню¹ він співа —
Над плесом схїлилось дівча
Ї втекло, мов злякане вовча.

Росте, не знаючи себе,
Потім коханою стає
Ї кохання дивно віддає...

Говорить в ній сама любов,
І те, що здогадом було,
У поцілунках розцвіло.

ХРИСТО БОТЕВ

(1849—1876)

(Болгарія)

СТРАТА ВАСИЛЯ ЛЕВСЬКОГО

О, рідная мати, родима землице,
Чому ти плачеш так тужно і слізно,
Вороне, — проклята ти птице,
Над чиею труною ти кричеш так грізно?

О знаю, ти тужиш і плачеш, кохана,
Тому, що ти здавна, мов чорна рабиня,
І голос твій рідний ятриться, мов рана,
Зникає у горах, як в лютій пустині.

О, матір скорботна, тому ти зомліла,
Що в стольному граді шибениця темна,
Там вірного сина петля задавила,
Уяву страшить він, як сила надземна.

А ворон все криче зловісно, вороже,
І звірі нестямно та виють у полі,
Дитинячі жалі і сльози жіночі,
Старечі молебні горять в богомоллі.

Співають морози пісню бурхливу,
І вітер полем терновим гуляє,
Розпачливо плаче далеч тужлива,
На серце твоє журбу навиває.

САЛЬВАТОРЕ КВАЗІМОДО

(1901—1968)

(Італія)

СЛОВО

Ти смієшся, що тужу за складами
і пригинаю небеса та гори пліт синявий,
коло мене — шелест бересту,
плеса мерехтливих вод ;
Обманюю молодість
барвами і хмарами
і світло руйнує їх.
Тебе я знаю. Краса занурена,
підносяться жагучі груди,
вирізьблює себе в крижах м'яким порухом,
розширюється на боязкому лоні,
спускаючись в гармонії форм,
на ноги хороші з десятьма мушлями.
Але коли з тобою стикаюсь,
для мене ти — слово і сум.

ДЕРЕВО

Від тебе відкочується тінь,
яка здається мертвою,
хоч вона хитається
й роздвоює свіжу голубу воду
на березі Анапо, до якого вертаюсь цього вечора
й куди манив мене місячний березень,
багатий на трави і крила.
Не тільки тінню ти живуче,
тож земля, і сонце, і солодкий дар вод
оновили кожну твою гілку
в той час, як я згинаюсь і висихаю, —
і на обличчі моему торкаюсь твоєї кори.

БОЛЕСЛАВ ЛЕШМЯН

(1879—1937)

(Польща)

ЗАБУТТЯ

Іду часом степом, де тінь свою власну
Лишає ця ніч, в неї форма нечітка,
Раптом, здається, забув я про щось,
Чомусь таким близьким тяжить, чарівним.

Чи думав молитись, здолати висоти,
Зустріти в шаленстві надземні істоти,
Губилась молитва в тумані без краю, —
Навіки самотній, я слів не згадаю.

А, може, коса задивилась з-під хмари,
Як погляд звернув на життєві примари,
Померти забув я, забув я, й поготів
В той світ полетіти, що вічно в відльоті.

А, може, я звістку почув в своїм серці,
Щоб дім я покинув назавше, і в герці
Пішов, як заблуда, у даль цю безкраю,
Куди був той напрям, — ніяк не згадаю.

В цю хвилю, позбувшись палкого бажання,
Цілунок кладе на чоло забуття,
І хвиля, мов степ, і тінь свою власну
Лишає ця ніч, — форма в неї нечітка.

ОСИП МАНДЕЛЬШТАМ

(1891—1938)

(С.Р.С.Р.)

Безсонниця. Гомер. Блищання парусів.
Читав я список кораблів до середини,
Ця довга виводка. Цей потяг журавлиний
Колись він над Еллінським морем височів.

Як журавлиний клин в неznані рубежі,
В царів над головами зблиснула Селена,
Куди б ви поплили, коли б не ся Гелена,
Сама ж бо Троя без потреби вам, чужі.

І море, і Гомер. Все рушиться любов'ю,
Кого же слухати мені? Гомер мовчить,
А чорне море, промовляючи, шумить, —
І хвиля громом котиться до узголов'я.

ПОСОХ

Посох мій, моя надіє,
Ти ядро мого життя —
Злине, наче панагія,
Правда людська моя.

Я землі не поклонився,
А себе лиш відшукав,
Посох взяв, розвеселився,
В світлий Рим я прямував.

Хай ніколи не розтануть
На масній ріллі сніги,
Все ж тумани не накличуть
Безпідставної журби.

Сніг розтане на вершині,
Ясна думка там горить,
Посох дасть народ людині,
Що спізнала Рим хоч мить.

АТТІЛА ЙОЖЕФ

(1905—1937)

(Угорщина)

МАМА

Вже тиждень я блукаю у тумані,
Про бідну неньку думаю з сльозами,
На щабель з кошиком важким ступала,
А потім шмаття на дроти чіпляла.

Я щирий був і плакав із розпуки,
Тягнувсь до неї, бо хотів на руки —
Кричав, щоб прати більше не ходила,
А на руках своїх мене пестила.

Вона носила ношу і мовчала,
Мене весь час самотнього лишала ;
Висохле білля з шелестом хиталось,
А матінка від кашлю задихалась.

Нужденна доля, так безглуздо дика,
В уяві матінка — така ласкава,
Бо синьку в плесі неба розсипала, —
Волосся сиве у блакиті сяло.

ФРАНЦЕ ПРЕШЕРН

(1800—1849)

(Югославія)

. . . . .
. . . . .
. . . . . **ПОЕТОВІ** . . . . .
. . . . .

Хто ніччю розсіє душевний тягар
І п'явку відірве, що молодість ссе
І в душу жахливу самотність несе? —
Відбилось минуле у серці, мов тінь.

Хто силу розбудить скорботних горінь,
Відверне з обтяжливих праць і терпінь?
В співучому серці — пекельна печать,
Нестатки співця поклались зламать.

На поклик поета однак ти згодись,
На славу його життя не щади!

ЗМІСТ

У буревіях	5
Атланти	6
Прах на олтарі	7
Одчайдушність	8
Місто сонця	9
Кроки історії	10
Моторошний ранок	11
В сліпій шахті	12
Скарби життя	14
Покликання	15
Мандрівець життя	16
Елегія	17
Потріскана чаша	18
Непоборна надія	19
Світовид	20
Фенікс	21
Незгасна купина	22
Приспані арфн	23
Почорніла книга	24
Заповідь	25
Пилип співає на кризі	26
Розстрілене каміння	28
Таємна надія	29
Обтяжена скеля	30
Під шатром Сварога	31
Осінній лист	32
З жалю народилося кобзарство	33
Колона безмежності	38
Персифал	
I. Покликання	39
II. Блукання	40
III. Вихід із зими	41
IV. Перемога	42
Лист до товариша	43
Харон на темних водах	44

Байка	45
Зоря у вінку	46
Йон Крянге	47
Перехрестя	48

ПЕРЕКЛАДИ

АЛЕКСАНДРУ МАЧЕДОНСКИ

Липнева ніч	49
Вночі	51

ХУГО ФОН ХОФМАННСТАЛЬ

Балада зовнішнього життя	52
Світова таємниця	53

ХРИСТО БОТЕВ

Страта Василя Левського	54
-----------------------------------	----

САЛЬВАТОРЕ КВАЗІМОДО

Слово	55
Дерево	56

БОЛЕСЛАВ ЛЕШМЯН

Забуття	57
-------------------	----

ОСИП МАНДЕЛЬШТАМ

«Безсонниця...»	58
Посох	59

АТТИЛА ІОЖЕФ

Мама	60
----------------	----

ФРАНЦЕ ПРЕШЕРН

Поетові	61
-------------------	----

Редактор: МИКОЛА КОРСЮК
Технічний редактор: ЕЛЕНА ГАРАЖЕУ

Підписано до друку 19.08.1983 року.

Друк. арк. 4. Збірка появилася накладом автора.

Tiparul executat sub comanda
nr. 1/407 la
Intreprinderea poligrafică
„13 Decembrie 1918“
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97
București,
Republica Socialistă România

KIRIL KUȚIUK-KOTRZYNSKI

Înflorirea în furtună

(Poezii lb. ucraineană)

Editura Litera

București, 1983

Lei 18